

PALESTINA, ȚINUT DE ISTORIE ȘI LEGENDĂ

Masterand GABRIELA ANGELA BANKOS
Universitatea "1 Decembrie 1918" Alba Iulia

ABSTRACT: *Palestine, land of history and legend. Because it is a land rich in historical and social events and because it is less a tourist destination for Romanians, try this geographical and literary presentation paper of this country in which I lived a few years, so I can say that I know pretty good. The paper addresses both natural aspects of the landscape, climate and vegetation, the most important social issues and the most important objectives for tourism.*

Keywords: *legend, history, geographical presentation, landscape, tourism.*

De ce Palestina ?

Nu eu am ales Palestina ca fiind un tărâm sfânt. Ea a fost aleasă de Dumnezeu cu mulți, mulți ani înainte.

Nu e de mirare că aici găsim o îmbinare a tuturor religiilor: creștină, musulmană și iudaică. AICI este originea lor, matca lor, lupta lor în decursul anilor pentru a triumfa deasupra noastră. AICI e suferința profeților mărturie și aici simți că pășești pe aceeași buclă de teren pe care a pășit EL... AICI simți că încerci să fi mai pur... AICI e locul unde toți ne vom întoarce înainte să pășim spre ziua Judecării de apoi... Așa spun toate cele trei religii prin cărțile lor sfinte: Biblia, Coranul și Tawra. Vom trece pe aici cu toții în drumul nostru spre Judecata sfântă, și vom bea din apa râului Iordan care separă Palestina de Iordania. Același râu în care a fost botezat Sfântul Ioan Botezătorul...

Dar, pentru cei care nu mai au răbdare până atunci, putem porni chiar acum într-o călătorie imaginară, nu mai puțin misterioasă... și cine știe?, poate destul de incitantă pentru a vă determina să vizitați într-o zi aceste locuri sfinte...

Am dorit să fiu cât se poate de obiectivă și să vă dau cât mai multe amănunte despre unele zone cu o deosebit de mare încărcătură emoțională. Și asta pentru că am trecut prin aceste locuri nu o dată, ci de zeci de ori în cei șase ani în care am locuit în Palestina.

Dar vă asigur că niciodată nu e de ajuns! Întotdeauna îți dorești să mai fie o dată...

1. Generalități privind Palestina

Regiunea care constituie actuala Palestină este localizată în vestul Asiei, la țărmul sud-estic al Mării Mediterane, altitudinea maximă a reliefului atingând 1020 metri. Extinderea regiunii istorice, cunoscută sub numele de Palestina, a variat foarte mult din timpurile vechi. În prezent regiunea include, în cea mai mare parte, teritorii israeliene, precum și teritorii ocupate de israelieni și aflate sub conducere palestiniană, la care se adugă teritoriul din Iordania.

1.1. Scurtă istorie cronologică

Înainte de Cristos:

5000-3000: perioada paleolitică - instrumente de piatră din această perioadă au fost găsite lângă Jerichon, Bir Saaba și Marea Moartă;

1250: israeliții cuceresc Canaanul;

965-928: regele Solomon construiește templul de la Ierusalim;

928: diviziunea Israelului în 2 state: Israel și Judeea;

721: asirienii cuceresc regatul Israelului;

586: iudeii sunt înfrânți de babilonienii conduși de Nabucodonosor, populația este deportată la Babilon iar templul este distrus;

534: persii cuceresc Babilonul și permit întoarcerea deportaților și construirea unui nou templu;

383: Alexandru cel Mare cucerește Persia iar Palestina intră sub jurisdicție greacă.

După Cristos:

330-638: Palestina se află sub dominație bizantină; începe răspândirea creștinismului;

638: Omar ibn Al Khatab intră în Ierusalim și pune capăt stăpânirii bizantine;

661-750: Palestina se afla sub califii Umayyazi de la Damasc și se construiește Dome of the Rock numita azi ALAQSA;

750-1258: Palestina este administrată de la Bagdad de califii Abasidului;

1099-1187: sosesc cruciații și stabilesc regatul latin al Ierusalimului;

1187: Salah Ad Dhin Al Ayuby, din Kurdistan, învinge cruciații în bătălia de la Hittin și îi trimite înapoi în Europa, eliberând Ierusalimul; Palestina este administrată de la Cairo;

1260: Mamelucii îi urmează lui Ayubii și continuă să administreze Palestina de la Cairo;

1516-1917: Palestina este încorporată în Imperiul Otoman și administrată de la Istanbul;

1832-1840: Palestina este condusă de Muhamad Ali Pasha din Egypt;

1876-1877: primii deputați palestinieni de la Ierusalim ajung în primul parlament otoman;

1878: primul așezământ sionist (Peth ah Tiqva) s-a stabilit pentru agricultură;

1882-1903: *primul val de imigranți evrei* ilegali (25000) intră în Palestina, din estul Europei;

1896: Theodor Herztl, un jurnalist austriac, a publicat Der Judeenstat (statul evreu), propunând stabilirea unui stat evreu în Palestina sau oriunde altundeva;

1897: are loc primul Congres sionist în Elveția, unde s-a lansat programul: "Chemarea pentru o casă a evreilor în Palestina" și a s-a pus bazele Organizației Mondiale a Evreilor (WZO);

1904-1914: *al doilea val de imigranți* (40000) intră în Palestina, evreii ajungând să reprezinte 6% din populația Palestinei;

1918: armatele britanice, comandate de generalul Allenby, ocupă Palestina;

1919-1923: *al treilea val de imigranți*

(35000) debarcă în Palestina, populația evreiască ajungând la o pondere de 12%;

1920: primele ciocniri în Palestina;

1924-1928: *al patrulea val de imigranți* (67000) sosesc din Polonia, populația evreiască ajungând la 16%;

1929, august: primele revolte la zidul vestic al Ierusalimului - AlBuraq;

1929-1939: *al cincilea val de imigranți* (250000), populația ajunge la 30% evrei;

1940-1945: *peste 60000 de imigranți* aduși de britanici intră în Palestina și ridică procentul la 31% evrei;

1942, mai: Conferința liderilor sioniști de la Baltimore, în New York, cheamă pentru constituirea, în Palestina, a unei case a evreilor;

1951: regele Abdullah I este asasinat în Ierusalim;

1955: armata israeliană atacă Gaza;

1958: armata israeliană atacă Qalqilia și HanIunis; [invazia tripartită (anglo-franco-israeliană) a Egiptului, criza canalului Suez];

1959: Fondarea organizației Fatah;

1963: constituirea OEP, Organizația pentru Eliberarea Palestinei la Conferința arabă de la Cairo;

1969: Israelul atacă Moscheea AlAqsa; Arafat devine președintele OEP;

1970: evenimentele septembrie negru din Iordania

1972: planul regelui Hussein al regatului Emitratelor Arabe;

1977: începe planul de autonomie israeliană

1978: invazia Israelului în sudul Libanului; acordul israelo-egiptean de la Camp David;

1982: planul regelui Fahed;

1987: prima Intifadă;

1993: declarația de principii (Arafat-Rabin-Clinton);

1994: masacrul de la Hebron; primul acord de la Oslo;

1995: al doilea acord de la Oslo; Itsaac Rabin asasinat de un israelian;

2000: vizita lui Sharon la Moscheea AlAqsa; a doua Intifadă.

1.2 .Cadrul natural

Actualul teritoriu al Palestinei este situat în sud-vestul Asiei, având ieșire la mare în zona sud-estică a Mediteranei. Poziționarea pe glob, așează Palestina între paralele de $31^{\circ}12'$ - $35^{\circ}36'$ latitudine nordică, respectiv între meridianele de $34^{\circ}13'$ - $35^{\circ}56'$ latitudine estică, ceea ce îi oferă caracteristici bioclimatice subtropical-mediterneene

Relieful Palestinei oferă o imagine de regularitate geomorfologică, principalele unități fiind plasate în patru zone paralele (fig.1):

- **Câmpia Coastei lui Sharon**, limitată de Marea Mediterană;

- zona deluroasă și montană (la est de râul Iordan), cunoscută și sub numele de **Platoul Estic**;
- dealurile și munții *Galileei*, *Samaria* și *Iudeea*, care formează **Platoul Iordaniei**;
- **Depresiunea Iordanului**, în care își are cursul valea aridă a râului *Iordan*.

La acestea se adaugă **Platoul Negev**, situat în zona cea mai sudică, și care nu este altceva decât o arie de deșert cu relief stâncos.

Cea mai mare altitudine în Palestina se află pe culmile sterpului munte Hebron și ating 1208 metri, în dealurile Iudeei.

Fig.1. Harta fizică a Palestinei și a teritoriilor vecine

Rezerva de apă este în general, deficitară. Râul Iordan curge către sud, deversându-și apele în Marea Galileei, aceasta fiind singura rezervă de apă dulce din zonă. Iordanul își continuă traseul și la sud de Marea Galileei, către foarte salina Mare Moartă. Țărmurile Mării Moarte, care se întind pe 408 metri sub nivelul mării, sunt cele mai joase puncte pe suprafața continentală.

Pedologia. Palestina are mai multe zone de pământ fertil, pe care se cultivă, în mod deosebit, citricele, celelalte culturi agricole ocupând suprafețe mult mai restrânse.

Clima Palestinei se caracterizează prin prezența a patru anotimpuri: *iarna* este potrivit de rece și ploioasă, în timp ce *vara* este uscată și fierbinte.

Toamna este plăcută și *primăvara* este frumoasă cu florile și pomii înmuguriți. Temperaturile medii sunt iarna între 9-18°C și vara între 26-30°C. Indiferent de temperatură, vizitatorilor le este indicat să poarte haine modeste mai ales când vizitează locurile sfinte.

1.3. Aspecte socio-economico-culturale

Palestina ocupă, practic, cea mai mare porțiune din teritoriul cunoscut, în vechiul Testament, sub numele de Canaan (Fig.2).

Numită cel mai des „Pământul sfânt”, Palestina cuprinde locuri sfinte pentru creștini, evrei și musulmani. În prezent, teritoriile așa zise *autonome* palestinienne cuprind fâșia Gaza și West-Bank (Fig.3)

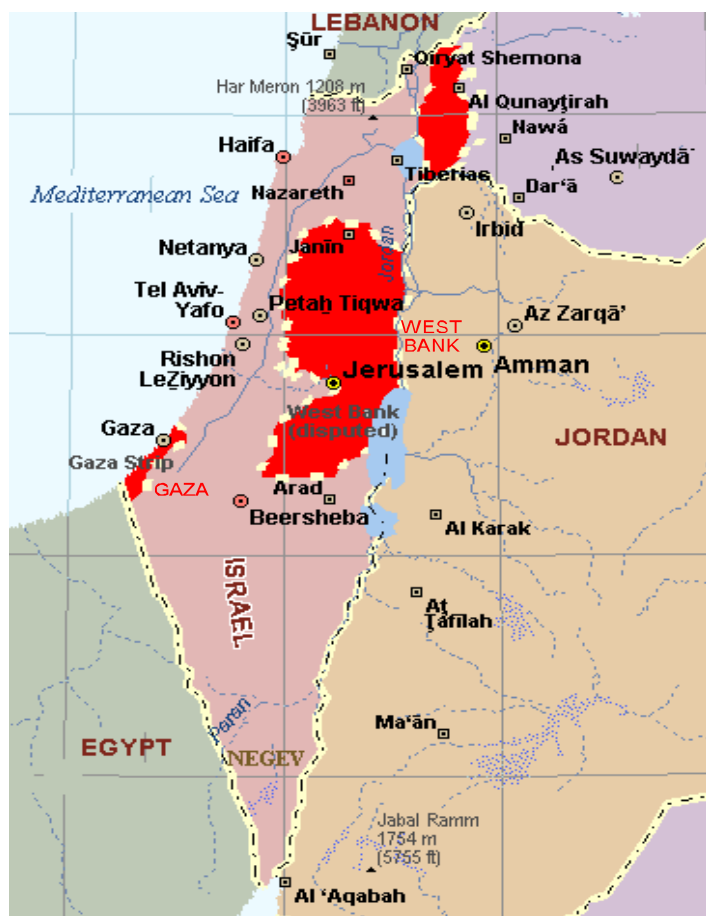

Fig.2. Teritoriile actuale ale Palestinei

Fig. 3. West Bank și Gaza

Teritoriul West-Bank este localizat în sud-vestul Asiei, fiind cunoscut și sub numele de AL DAFA ALGARBIA în limba arabă. West-Bankul este o arie de pământ intens disputată, mărginită de râul Iordan și de Marea Moartă, fiind o parte din Samaria și Judeea din timpurile biblice.

După decenii de violență între arabi și israelieni, în 1994 în West-Bank controlul administrativ asupra orașelor palestinienilor și câmpurile de refugiați a fost transferat Autorității Palestiniene, cu excepția Hebronului, unde Israelul a menținut o forță militară pentru a proteja coloniștii evrei aflați în acest oraș.

Există aproximativ 1.560.000 de locuitori în West-Bank și 1.054.173 în Gaza. Este vorba doar de populația arabă, nu și de

coloniștii evrei care trăiesc aici printr-un program al guvernului israelian.

Majoritatea populației sunt arabi palestinieni. Mai există și grupuri de beduini, care își mențin tradițiile, dar care nu mai sunt nomazi. Ei mai trăiesc și azi în corturi deoarece le este interzisă construirea de case stabile de către israelieni.

Limba limba vorbită de palestinieni este araba, mulți vorbesc de asemenea și engleza care se învață în școli. Franceza și germana se învață în școlile private. Mulți palestinieni cunosc și limba ebraică.

Religia. Mulți dintre locuitorii din Gaza și West-Bank sunt musulmani, majoritatea sunniți. În West - Bank se face și pelerinajul religios. Musulmanii se roagă de cinci ori pe zi cu fața la Mecca (Arabia Saudită), țin

postul în Ramadan, fac cel puțin un pelerinaj la Mecca, donează bani pentru săraci, și urmează coduri de dietă..

Restul populației este formată din creștini și coloniști evrei. Dintre creștini, majoritatea sunt ortodocși sau romano-catolici, dar există de asemenea și protestanți. Creștinii locuiesc în West-Bank în Bethlehem și Ramallah.

Obiceiuri. Femeile se căsătoresc la aproximativ 18 ani iar bărbații la 22 ani sau mai târziu. Căsătoriile sunt în general aranjate de familii și se practică, de multe ori, între veri. Căsătoriile între creștini și musulmani sunt foarte rare. Divorțul este aproape inexistent la creștini și rar la musulmani, care pot practica poligamia.

Familiiile palestinienese sunt, în general, numeroase. Tatăl este capul familiei, iar mama are obligația de a se ocupa de casă și de copii. Cu toate că numărul femeilor care lucrează este redus acesta a crescut în ultimii ani. Copiii sunt învățați de mici să țină la moștenirea lor spirituală de palestinieni. Părinții le suportă toate cheltuielile până când sunt mari, chiar și cheltuielile de căsătorie. În schimb părinții așteaptă ca aceștia să aibă grijă de ei când sunt bătrâni.

Alimentația. Masa principală se mănâncă la amiază sau seara. Mâncarea este în general condimentată. *Falafilul, chiftelile din năut* măcinat amestecat cu condimente specifice, se mănâncă în pâine albă, care este o lipie.

Mâncarea de sărbătoare este *mansaful*, care constă în orez uscat cu condimente, migdale, nuci peste care se toarnă ciorba din iaurt de oaie și carne de oaie sau capră. Musulmanii devotați nu mănâncă carne de porc și nu beau alcool.

Băutura tradițională este *cafeaua arabă, ceaiul și sucurile din fructe. Humusul și baba ganuj*, bine cunoscute în Europa, sunt făcute la perfecție în Palestina. De asemenea, bucătăria Palestiniană este renumită pentru dulciurile suculente: *harisa, knafa, baclawa, mtbal*.

Obiceiurile legate de servirea mesei variază de la o familie la alta. În general, se mănâncă dintr-o farfurie comună, alții utilizează tacâmuri și mănâncă în farfurii

separate. Când sunt prezenți musafiri, bărbații mănâncă separat de femei.

Socializarea. *Assalamu alaikim* - pacea fie cu tine - este salutul uzual printre palestinieni. Variate expresii de bun venit sau care urează sănătate sunt de asemenea uzuale. Un sărut pe obraz între prieteni de același sex sau o strângere de mână sunt gesturi obișnuite.

Prietenii se strigă pe numele mic. Oamenii în vârstă sau alte persoane respectabile sunt strigate pe numele de Abu ceea ce înseamnă tatăl lui. (de exemplu *Abu Muhamad înseamnă tatăl lui Muhamad*, numele celui mai mare dintre fii, chiar dacă persoana respectivă se numește de fapt Ahmed).

Prietenii și rudele pot deseori veni în vizită, dar cunoștințele vin numai când sunt invitați. Când sunt vizitate cunoștințe, este politicos să se întrebe despre familia respectivă, despre sănătate și lucru. Bărbații obișnuiesc să se întâlnească cu prietenii în cafele, în timp ce femeile se întâlnesc acasă.

Recreerea. Cele mai populare sporturi practicate în Palestina sunt fotbalul și baschetul. Jocurile de cărți, privitul la televizor, vizitatul prietenilor, sunt activități comune. Dificultățile politice și economice prin care trece țara au făcut ca timpul liber să fie din ce în ce mai redus.

Vacanțe și sărbători. Atât musulmanii cât și creștinii au vacanța de 25 Decembrie. Manifestațiile religioase din 25 Decembrie din Bethlehem sunt cunoscute în întreaga lume.

Sărbătoarea de trei zile numită *AydAlFitr* consemnează sfârșitul Ramadanului. *AydALAdha* consemnează sfârșitul pelerinajului la Mecca și semnifică acceptarea de către profetul Abraham să-și sacrifice fiul.

Nașterea profetului Mohamed și Anul Nou Islamic sunt de asemenea sărbătorite.

Economia. Economia în West-Bank s-a schimbat profund după ce Israelul a luat controlul asupra regiunii, în 1967. De la o economie predominant agrară, s-a dezvoltat un sector industrial dependent de locurile de

muncă create de economia israeliană. Salariile mari acordate de israelieni au condus la creșterea procentului de palestinieni angajați în Israel.

După începerea Intifadei în 1987, accesul la lucru în Israel a devenit dificil datorită frecvențelor manifestații de protest ale palestinienilor și restricțiile de circulație impuse de israelieni.

În lipsa unui alt venit, unii palestinieni s-au întors la agricultură, dar lipsa de susținere pe piață a condus la persistența deficitului pe piața forței de muncă.

Dificultățile economice cauzate de Intifadă au fost accentuate și de scăderea venitului muncitorilor palestinieni din țările Golfului, bogate în petrol. Salariile câștigate de aceștia au constituit o importantă sursă de venit în anii dinaintea războiului din Golf, din 1991. Datorită războiului mulți palestinieni și-au pierdut locul de muncă sau au fost expulzați din această arie și datorită faptului că Palestina a susținut Irakul.

Astăzi Palestina are o economie în dezvoltare, agricultura fiind activitatea primară în regiune. Se cultivă citrice, măsline, cereale, se cresc oi și capre.

Industria este reprezentată de prelucrarea produselor alimentare, textile și producția de ciment. Economia turistică realizează o mare parte din venitul brut al țării.

Transportul și comunicațiile. Principalul mijloc de transport îl reprezintă autobuzele, taxiurile private și mașinile private. Datorită atacurilor și invaziei israeliene, drumurile sunt într-o condiție destul de proastă.

Există televiziune locală în fiecare oraș, 50% din case având televizor. Numai 10% din populație au telefonie fixă, 90% din populație utilizează telefonie mobilă, asigurată de firmele israeliene și de o firmă de telefonie mobilă palestiniană. Ziarele de știri apar zilnic. Internetul este foarte folosit. Apelurile telefonice pot fi făcute de la telefoanele fixe, mobile sau publice.

Meșteșugurile. *Brodatul* în formă de goblen este o formă veche de artă în Palestina. Folosind materiale făcute acasă,

femeile brodează rochii, jachete, veste, fețe de masă.

Olăritul și ceramica de Ierusalim sunt de asemenea vestite.

Ornamentele religioase făcute din lemn de măslin și sîdef sunt foarte atractive, măslinii fiind copacii care se găsesc aici din abundență și unii dintre ei datează de pe vremea lui Isus. Diferite statuete, cutii, simboluri religioase din lemn de măslin se găsesc în numeroasele magazine de suveniruri din Bethlehem și Ierusalim.

Posibilități de campare. Majoritatea orașelor palestinene oferă variate locuri de cazare, hoteluri, moteluri și serviciile "*pat și masă*" în satele de beduini.

Motelurile care se află în mănăstirile creștine oferă aceleași facilități în prețuri ca și hotelurile. Serviciul *pat și mâncare* este gratuit și oferă vizitatorului ocazia unică de a urmări viața unei familii palestinene.

Moneda. În absența monedei naționale, moneda folosită este shekelul nou israelian. Se folosesc des dolarul american și dinarul iordanian. Toate cărțile de credit cunoscute se pot folosi ca și cecurile de călătorie. Monedele străine pot fi transformate în shekeli la orice bancă sau birou de schimb valutar.

Ora locală a este +2 ore față de GMT iarna și +3 ore vara, Palestina fiind amplasată în același fus orar cu România.

Cumpărăturile. Este o experiență deosebit de plăcută să cumperi în Palestina, deoarece comercianții și vânzătorii negociază asupra prețului, de multe ori putând cumpăra marfă mult mai ieftină decât prețul afișat.

Străzile principale și vechile bazaruri sunt împânzite cu magazine care vând articole locale sau importate. Deosebit de apetisante pentru turiști sunt magazinele care vând articole de manufactură și artizanat, condimente arome orientale, bijuterii și gustoasele dulciuri orientale.

Călătoria în Palestina se poate face prin recentul inaugurat aeroport din Gaza, pe aeroportul Ben Gulion din TelAviv sau pe aeroportul King Hussein din Iordania și, de aici, prin trecerea de pe podul Allenby.

Programul instituțiilor: *Oficiile*

guvernamentale deschid între orele 8 -14³⁰.
Băncile deschid între orele 8 -12³⁰.

Majoritatea magazinelor deschid la ora 8 dimineața și închid la ora 7 seara.

Magazinele musulmanilor închid vinerea, ale creștinilor închid duminica.

Weekendul oficial este vinerea.

Asigurarea de sănătate. Palestina nu prezintă nici un risc major pentru sănătate și legal nu sunt pretinse nici un fel de vaccinuri.

Cea mai mare grijă ar trebui să fie durata de expunerea prelungită la soare și riscul indigestiilor, datorită schimbării produselor din dietă. De aceea trebuie ca fructele să fie bine spălate iar medicația antiidiareică să fie la îndemână. Se recomandă folosirea unei loțiuni protectoare contra soarelui. Purtarea unei pălării, consumul crescut de lichide pentru a se evita deshidratarea, sunt de asemenea indicate.

Țânțarii de dimensiuni mici, care există în timpul verii pot fi combătuți ușor cu substanțele odorizante.

Apa de la robinet nu prezintă nici un fel de pericol și poate fi consumată, există de asemenea apa minerală plată de producție locală.

2. Turismul

Palestina nu este, la ora actuală, o stea sclipitoare pe harta turistică a lumii, în mare parte și datorită problemelor de ordin politic. Oricum, această situație nu schimbă faptul că Palestina este unul din cele mai minunate locuri de vizitat, pentru toate tipurile de turiști. La urma urmei, Palestina este originea civilizației umane. Cele mai mari religii ale lumii - iudaismul, creștinismul și

islamul - au înflorit aici.

Ierusalimul, orașul păcii, este încă martorul nemaipomenitei mixturi de culturi și religii.

Este adevărat că turismul, alături de restul aspectelor vieții palestinienilor, a suferit foarte mult de-a lungul deceniilor și eforturile susținute care se fac în prezent nu sunt suficiente, dar să nu uităm că se fac progrese și că industria turistică palestiniană își revine la viață.

De prisos să spunem că turismul în Palestina este o experiență minunată de plăcută. Nu costă o avere și toate atracțiile din țară pot fi vizitate în câteva zile datorită suprafeței mici a țării.

Referitor la situația de aici, aș dori să citez din ghidul editat de Asociația franceză Grupul de Turism Alternativ (Beit Sahour). Acest grup, prin programe turistice și educative, participă la dezvoltarea sectorului turistic palestinian, dar mai ales face cunoscute aspectele vieții palestinienilor (Fig. 4).

Ideea acestui ghid este că vizitatorilor le lipsesc informațiile necesare pentru ași face o viziune generală asupra Palestinei.

În esență, turismul în Palestina se bazează pe excursiile organizate de tur-operatorii israelieni. Ei spun: "În afara manipulării istoriei și a prezentării ostile a poporului nostru, asistăm la o expropriere a patrimoniului nostru național. Dominația exercitată de tur-operatorii israelieni nu permite economiei palestinienilor să obțină decât o modestă contribuție dintr-o vastă industrie turistică. În afară de asta, turiștii își fac o imagine superficială și bazată pe situația politică și nu au decât rareori ocazia să întâlnească palestinienii".

Fig. 4. Asociația de Solidaritate "Franța - Palestina"

2.1. Organizarea activităților turistice

Particularizată la sfera turismului, organizarea activității urmărește, în primul rând, sincronizarea și corelarea acestui domeniu cu celelalte ramuri ale economiei, integrarea turismului în sistemul funcțional al economiei, în strategia generală a dezvoltării.

În condițiile globalizării vieții economico-sociale, se poate vorbi chiar de o corelare cu evoluțiile turismului la scară mondială.

Organizarea este sinonimă cu o serie de măsuri legislative, organizatorice, administrative, capabile să construiască un cadru propice derulării călătoriilor.

Diversitatea activităților componente ale industriei turismului se reflectă în varietatea celor implicați în organizarea și derularea propriu-zisă a călătoriilor. Aceștia pot fi din sectorul public sau privat, societăți comerciale sau asociații profesionale, organisme cu arie de activitate locală, națională sau internațională.

Ca urmare în organizarea activității turistice pot fi identificate:

- *Organizații sectoriale-specializate pe verigi ale lanțului de distribuție a produsului turistic: întreprinderi hoteliere, de alimentație, de transport, agenții de voiaj, tur-operatori;*
- *Organizații pe destinații, respectiv pe stațiuni turistice, pe zone geografice sau administrativ-teritoriale; ele au ca obiective încurajarea cooperării între diferitele societăți de turism și coordonarea activității într-un anumit spațiu, precum și acțiuni comune de promovare a turismului;*
- *Organizații ale turismului privit ca un întreg, pe plan național sau la scară mondială.*

Între aceste organisme se desfășoară relații de cooperare dar și de subordonare; de asemenea, nu de puține ori aria lor se intersectează. Se poate vorbi în aceste condiții de existența unui sistem de organizare a activității, structurat pe trei

trepte:

- ◆ *Organismul central, coordonator;*
- ◆ *Organismul local, regional;*
- ◆ *Organizații sectoriale.*

Un astfel de model cunoaște adaptări la condițiile proprii fiecărei țări. Ele se referă la prezența unuia sau mai multor sisteme, la existența celor trei trepte sau numai a două, la atribuțiile fiecărei verigi, a relațiilor dintre ele.

Deși ar trebui să intre împreună cu statele din Orientul Mijlociu în aceeași grupă, între țările membre ale Organizației Mondiale a Turismului, Palestina se află pe lista observatorilor speciali care se supun rezoluțiilor Adunării Generale a OMT, alături de Marea Sfântă.

Țările din Orientul Mijlociu, cu care Palestina are importante legături pe toate planurile, sunt: Iordania, Egiptul, Siria, Libanul, Libia, Irakul, Arabia Saudită, Bahrenul, Qatar, Oman, Yemen.

Situl de pe care se pot obține informații despre Palestina este: www.visit-palestine.com

În cadrul OMT, Comisia pentru Orientul Mijlociu este formată din membrii ai acestor țări, președinte fiind Siria și vicepreședinte Iordania și Libia.

Turismul în Palestina nu este de sine stătător din mai multe motive. Excursiile locale sunt organizate în mare parte de tur-operatori israelieni, care au legătură cu tur-operatori palestinieni, aceștia asigurând distribuția la nivel local. Să nu uităm situația politică instabilă din zonă care presupune o atenție deosebită din partea mai multor organe.

La nivel macroeconomic, ca și organizații guvernamentale implicate în turismul în această zonă sunt:

- a. **Ministerul Turismului și Antichităților.** Acesta este responsabil de menținerea patrimoniului spiritual și cultural ca și de coordonarea activităților legate de turism;
- b. **Ministerul Culturii;**
- c. **Ministerul Mediului Înconjurător: PEnA=Palestinian Environmental Affairs.** Acesta s-a constituit în urma

unui decret dat la 10 decembrie 1996 de fostul președinte al Autorității Palestiniene, Yasser Arafat. PEnA se ocupă în primul rând de dezvoltarea planurilor de reguli și strategii de conducere și a planurilor de monitorizare a conservării și a utilizării mediului înconjurător din Palestina. De asemenea, PEnA conduce și execută proiecte și cercetări care să asigure o înaltă calitate a mediului înconjurător;

- d. **Ministerul Educației și a Cercetărilor Științifice;**
- e. **Ministerul Afacerilor Externe**, care este responsabil de menținerea securității turiștilor aflați în această zonă. Nu s-au semnalat niciodată incidente legate de prezența turiștilor pe aceste meleaguri. Menține legăturile cu celelalte state în vederea realizării schimburilor turistice;
- f. **Ministerul Afacerilor cu organizații neguvernamentale.**

Palestina întreține de asemenea relații cu următoarele organizații internaționale:

- ✓ Națiunile Unite (United Nations);
- ✓ Oficiul UN în Geneva;
- ✓ Oficiul UN în Viena;
- ✓ UNESCO;
- ✓ Banca Mondială (BM);
- ✓ Uniunea Europeană (EU);
- ✓ Organizația pentru Conferința Islamică (OIC);
- ✓ Mișcarea Nealiniață.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ PALESTINIANĂ (PNA), a semnat o serie de acorduri privitoare la relațiile privind turismul și transportul în zonă:

- ✂ *Acordul între Republica Turcia și Palestina privind comerțul și transportul;*
- ✂ *Protocolul între PNA și Israel din 29 aprilie 1994, privind relațiile economice dintre cele două state;*
- ✂ *Acordul privind comerțul între PNA și Regatul Hașemit al Iordaniei din 26 ianuarie 1996;*
- ✂ *La 3 octombrie 1996, președintele Statelor Unite a acordat o decizie*

prezidențială prin care acorda scutirea de vamă a produselor din West-Bank și fâșia Gaza care intrau pe teritoriul Americii. PNA a acordat reciprocitate tratatului declarând scutirea de taxe a produselor de origine americană care intrau în fâșia Gaza sau în West-Bank;

- ✂ *În 1998, OEP-ul (Organizația pentru Eliberarea Palestinei) a semnat în beneficiul PNA un protocol de relații comerciale cu Republica Arabă Egipt;*
- ✂ *La 27 februarie 1999, OEP-ul a semnat în beneficiul PNA un tratat de fuziune economică canadiano-palestinian;*
- ✂ *La 23 iulie, 1998, OEP-ul în beneficiul PNA a semnat un tratat de cooperare cu Regatul Marocului în domeniul tranzacțiilor comerciale;*
- ✂ *În 1994, OEP-ul în beneficiul PNA a semnat un acord de cooperare cu Guvernul Tunisiei în diferite domenii;*
- ✂ *Anual se decide un suport economic pentru Palestina la Întâlnirile Arabe pe scară largă. Consiliul Economic al Palestinei pentru Dezvoltare și Reconstrucție (PECDAR), fiind principala formațiune responsabilă de turism în Palestina.*

2.2. Fluxul turistic religios în Palestina

În concordanță cu tendințele înregistrate în dinamica și structura circulației turistice internaționale, se poate aprecia că turismul emițător se concentrează într-un număr relativ redus de țări, situate pe o treaptă superioară de dezvoltare, cu o economie în plină expansiune, în timp ce aria de răspândire a turismului de recepție este mult mai largă, cuprinzând țări cu o economie consolidată, cât și țări în curs de dezvoltare.

Bazinele de cerere sunt de regulă țările dezvoltate economic, ce oferă posibilitatea efectuării unor călătorii internaționale; ele se mai numesc importatoare, întrucât călătoriile rezidenților în afara granițelor presupun cheltuieli valutare.

Bazinele de ofertă sunt reprezentate de zonele cu atracții turistice deosebite, țările respective beneficiind de încasări valutare,

având astfel statutul exportatorilor. În această situație, fluxurile turistice se realizează prin confruntarea pe piață a importatorilor și exportatorilor, putând fi asimilate fluxurilor de bunuri și evoluând după mecanisme și legități asemănătoare.

Motivația pentru turismul în Palestina este dată de cererea pentru produse unicate.

Fluxul turistic este de tip wonderlust-turism de cunoaștere.

Ca o curiozitate, Palestina este în primul rând un bazin de ofertă pentru turism religios, 90%, pentru turiști creștini, 10%, pentru turiști musulmani. De asemenea, este un bazin de cerere pentru turism religios având în vedere faptul că majoritatea populației musulmane merge cel puțin o dată

în viața în pelerinaj la Mecca, în Arabia Saudită, iar mai apoi se continuă pelerinajul în interiorul Palestinei, la Ierusalim și Hebron.

Există deci un flux turistic interregional și intraregional, intern și extern în cazul celui intraregional.

Fluxurile turistice în Palestina pot fi structurate astfel:

A. Turismul receptor:

a. *extern* - maximal în zona Bethelehem
- minimal în Gaza

b. *intern*: - maximal în Ierusalim
- minimal în Gaza

În funcție de sezonul turistic putem dezvolta următoarea curbă (Fig.5):

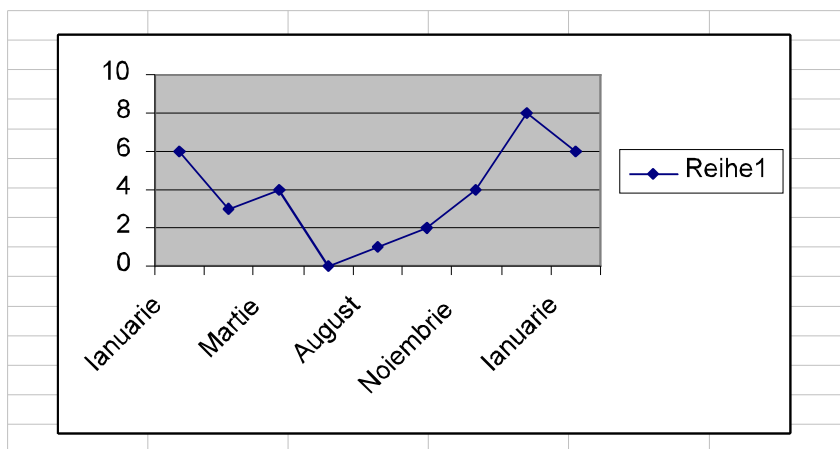

Fig. 5. Turismul receptor

În luna decembrie, cu ocazia Crăciunului, este o afluență maximă de turiști, pe când în luna august, din cauza temperaturilor extrem de ridicate, afluența de turiști este minimă.

B. Turismul emițător:

- 80% Jordania;
- 60% Arabia Saudita;
- 10% Siria, Egipt, Liban;
- 15% Europa;
- 5% America;
- 10% alte țări.

Un loc aparte îl ocupa China pentru turismul de afaceri. (Fig.6.).

Turismul religios ocupă ponderea principală în această zonă.

Shopping turismul, cel de afaceri ca și concediul de odihnă au scăzut dramatic în ultimii ani din cauza situației politice instabile.

Cel mai cunoscut ziar palestinian - *Al Quds* - publica în urmă cu doi ani o situație retrospectivă privind scăderea drastică a numărului de turiști odată cu Emptifada și cu atacurile israeliene repetate asupra acestor teritorii, precum și din cauza restricțiilor de circulație impuse în zonă (Fig. 7).

Ziarul s-a bazat, la alcătuirea graficului, pe raportul electronic de la trecerea de frontieră dintre West-Bank și Iordania, precum și datele electronice de pe aeroportul Ben Gulion din Tel Aviv.

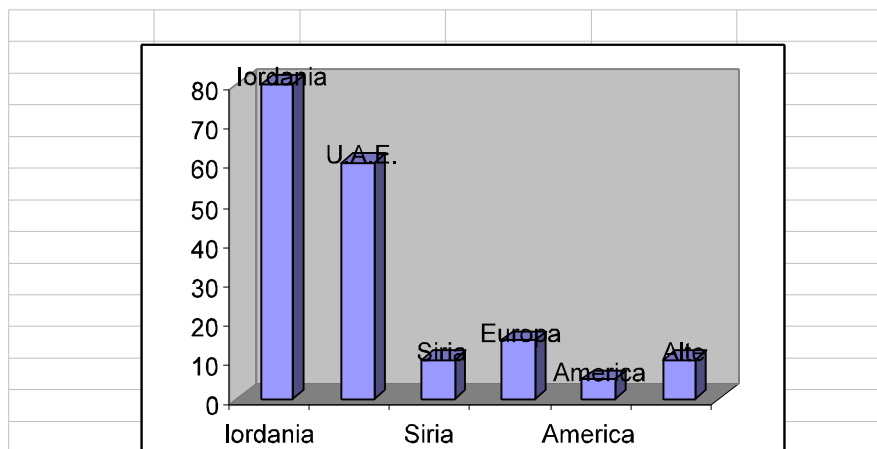

Fig. 6. Turismul emițător

Fig. 7. Evoluția turismului (cf. Al Quds)

Ziarul s-a bazat, la alcătuirea graficului, pe raportul electronic de la trecerea de frontieră dintre West-Bank și Iordania, precum și datele electronice de pe aeroportul Ben Gulion din Tel Aviv.

Turiștii înregistrați în această perioadă proveneau din:

- 30% Japonia;
- 5% China;
- 10% Germania;
- 10% Marea Britanie;
- 25% Orientul Mijlociu;
- 20% Europa de Est ;
- 10% alte țări.

2.2. Prezentarea orașelor

Palestina nu este numai un tărâm sfânt pentru cele trei religii monoteiste ci și o țară în care se găsește cultură, istorie și relaxare. Este o țară în care turistul poate experimenta folclorul palestinian și moștenirea spirituală vizitând muzeele și centrele culturale.

Turiștii pot de asemenea să locuiască cu familii și să experimenteze stilul lor de viață bucurându-se de binecunoscuta lor ospitalitate.

Lunga și interesanta istorie a Palestinei devine vie atunci când sunt vizitate

nenumăratele locuri arheologice.

De exemplu vechiul Ierichon, este cel mai vechi oraș din lume. Ierusalim, Nablos, Hebron, și Gaza, cu semnificația lor istorică, care stă mărturie la sute de ani de istorie, și mai ales Bethlehemul, care are o mare semnificație biblică fiind locul nașterii lui Isus Christos.

Nu în ultimul rând, Palestina este o țară unde te poți relaxa. Vizitatorii se bucură de vremea frumoasă în anotimpurile de primăvară și vară în West Bank și Gaza și de căldura lui Ierichon iarna.

Fig. 8. Ierusalim, orașul sfânt

Regele Salemului a fost un Jebusit și în secolul al X-lea înainte de Christos, David a capturat orașul de la Jebusiți și l-a făcut capitala sa.

Locuit la început de canași, Ierusalimul a fost asediat de mai mult de 50 de ori, cucerit de 36 de ori și distrus de 10 ori.

În 330, după David, Constantin a transformat Ierusalimul într-un lăcaș creștin și a trimis-o pe mama lui, Elena, să construiască prima lui biserică.

Oricine vizitează Palestina trebuie să viziteze orașul vechi al Ierusalimului.

Fiecare turist posedă propriile convingeri religioase sau politice, iar aici fiecare va fi surprins de ceea ce va afla.

Cu toată faima sa, Ierusalimul este de fapt un oraș mic cu multe fețe și mult lovit de-a lungul istoriei. Dar, oferă o mare de informații, indiferent dacă vizitatorul este interesat în istorie veche, religie sau politica contemporană.

Există în acest oraș al treilea loc sfânt pentru musulmani - Moscheea Haram Al Sharif, unde se găsește locul prin care profetul Mohamed s-a ridicat la ceruri; locuri

Pe de altă parte, este confortul hotelurilor și numeroasele facilități turistice cum sunt magazinele, festivalurile, barurile, restaurantele și cafenelele.

Ierusalimul - orașul sfânt

Ierusalimul a fost încoronat drept regina orașelor lumii timp de 50 de ani (Fig. 8). Ales de Dumnezeu pentru a fi marca monoteismului, Ierusalimul a fost menționat pentru prima dată în Biblie în timpul lui Abraham sub numele de Salem, însemnând pace.

sfinte pentru creștini, unde și-a petrecut tinerețea Isus, crucificarea lui, înmormântarea și învierea locurilor sfinte evreiești - Zidul Vestic.

De altfel, în Ierusalim există foarte multe locuri de vizitat, pe care le vom prezenta în cele ce urmează.

Biserica mormântului sfânt. Păstrând majoritatea momentelor sfinte ale morții și învierii lui Isus Christos, această biserică este cel mai sfânt altar din lume al creștinătății. Situată în cartierul creștin al orașului vechi (Fig. 9), biserica a fost la început construită în secolul al patrulea pe locul unui templu păgân roman, de către Helena, mama lui Constantin.

Structura prezentă este din secolul 12 și conține:

- ultimele cinci Stații ale Crucii;
- capela Golgotei, unde Isus a fost crucificat;
- mormântul, unde Isus a fost îngropat și de unde s-a ridicat către cer;
- capela Mariei Magdalena, unde Christosul înviat s-a arătat prima dată după înviere.

Fig. 9. Biserica Mormântului Sfânt

Biserica Gethsemane. Construită pe Muntele Măslinilor (Fig.10), biserica Gethsemane a fost inițial construită de bizantini în 379 pe locul făcut sfânt de rugăciunile lui Isus în agonie. Actuala biserică, considerată una dintre cele mai frumoase din Ierusalim, a fost construită în 1919-1924. A fost numită și biserica tuturor națiilor, luând în considerare cele 16 nații care au participat la construirea ei. Grădina Gethsemane se întinde la picioarele Muntelui Măslinilor. Chiar și astăzi se prezintă ca acum 20 de secole și conține câțiva dintre cei mai vechi măslini din lume. Grădina a fost un loc preferat de Isus aici retrăgându-se el când dorea să facă rugăciune. Tot aici, în ultima lui noapte, Isus și-a petrecut cele mai dureroase momente ale Pasiunii.

Biserica Tuturor Națiunilor. Cunoscută și sub numele de Bazilica agoniei, biserica se numește a tuturor națiunilor deoarece construcția ei din 1924 a fost finanțată de 12 țări. Biserica este construită deasupra a alte două biserici - Egenia, datând din 380 și

Bazilica cruciaților, datând din 1170 (Fig. 11).

Biserica se remarcă prin mozaicul bizantin al podelei și prin frapantele arcuri bizantine de la intrare.

Casa Pietrei (Haram Al Sharif). Situată în cartierul musulman al orașului vechi (Fig. 12), moscheea este al treilea altar sfânt al musulmanilor, după Kaaba din Mecca și mormântul profetului Mohamed în Madina în Arabia Saudita. Marchează locul unde profetul Mohamed a călătorit de la Mecca la Ierusalim într-o călătorie pe care Coranul o descrie ca cea mai îndepărtată făcută de acesta într-o singură noapte. Este de asemenea cel mai vechi și mai desăvârșit altar musulman din lume. Construită în secolul al VII-lea de către califul Omeiad Abdul M alik Bin Marwan, aceasta are o construcție octogonală și un acoperiș spectacular poleit cu aur. Casa Pietrei, cu coloanele și grădinile ei, se întinde peste o cincime din orașul vechi, ocupând vasta arie de 140.900 de metri pătrați.

Fig. 10. Biserica Getsemane

Fig. 11. Biserica tuturor națiunilor

Fig. 12. Biserica Pietrei

Moscheea Distanta (Al Aqsa). Situată lângă Casa Pietrei, această moschee, cu acoperiș din argint (Fig.13), este parte al celui de-al III/lea altar sfânt al musulmanilor. Construită inițial între 709-715 (după David) de califul Waleed bin abd al Malik, AlAqsa a fost reconstruită de cel puțin 6 ori și puțin din moscheea originală a rămas în prezent.

Zidul Vestic, numit în tradiția islamică *Hait al Buraq* sau *zidul Plângerii*, pentru că evreii vin aici să deplângă distrugerea templului lor (Fig. 14).

Porțiunea din fața cartierului Maqarebah a fost demolată în 1967 și transformată în sinagogă.

Via Dolorosa este ruta tradițională pe care a urmat-o cărarea lui Isus cărând crucea din fortăreața lui Antonia, unde a fost condamnat la moarte, până la Calvary, unde a fost crucificat (Fig. 15). Evenimentul este comemorat în 14 stații: două locații în Antonia, șapte locații pe străzi, și ultimele cinci în interiorul bisericii Mormântului Sfânt.

Fig. 13. Moscheea Distanta

Fig. 14. Zidul Plângerii

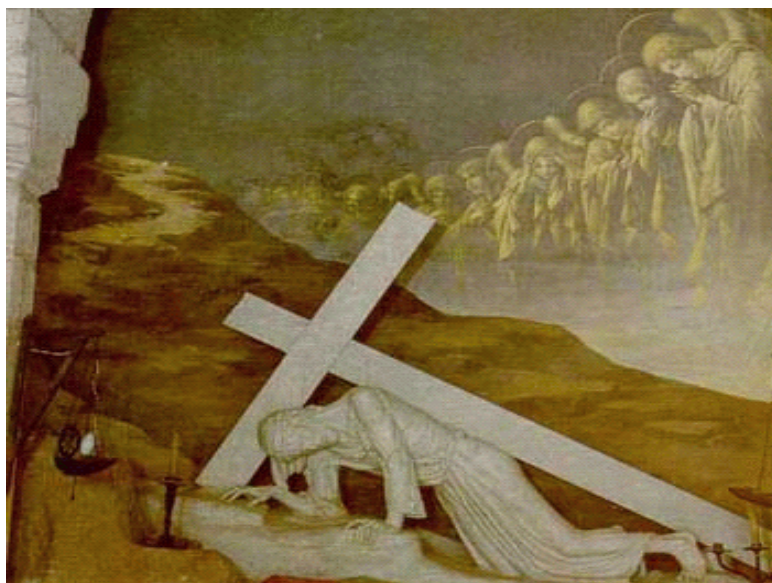

Fig. 15. Via Dolorosa

Muntele Măslinilor este situat în estul Ierusalimului, de-a lungul văii Kidron (Fig. 16). Oferă o vedere magnifică peste orașul vechi, și o panoramă îndepărtată ce cuprinde Marea Moartă și munții Moab în est. Muntele Măslinilor este asociat cu câteva evenimente importante din viața lui Isus: aici, Isus s-a urcat la ceruri (Capela ascensiunii), a prezis distrugerea Ierusalimului, și-a învățat discipolii rugăciunea *Tatăl nostru* și a deplâns Ierusalimul în drumul său către orașul sfânt în Duminica Palmierului.

Biserica ortodoxă rusă Maria Magdalena, cu uimitoarele sale clopotnițe în formă de bulb de ceapă și acoperite cu aur se află de asemenea pe Muntele Măslinilor.

Mormântul Fecioarei Maria. După cum spune tradiția, Fecioara Maria, care a murit în Ierusalim, a fost îngropată în valea Kidron. Actuala biserică (Fig. 17), a fost construită de cruciați pe ruinele bazilicii bizantine. Biserica marchează locul tradițional al mormântului Fecioarei Maria.

Fig. 16. Muntele Măslinilor

Fig. 17. Mormântul Fecioarei Maria

Casa Bethany (Al-Azarieb) sau **Casa lui Lazăr** și a celor două surori ale lui, Maria și Martha, care l-au iubit nespus pe Isus, este situată la 2 mile est de Ierusalim, în partea estică a Muntelui Măslinilor (Fig. 18). Fostul sat din această zonă s-a numit Lazarus, începând cu secolul al 14-lea. Aici Isus a înfăptuit miracolul de a-l învia pe Lazăr

Valea Kidron separă Muntele Măslinilor

de orașul Ierusalim. Isus a traversat valea de multe ori, incluzând noaptea joi sfinte când s-a dus la Gethsemane cu discipolii.

Vechile morminte ale sfinților Absalom, Iehoshaphat, James și Zaharia sunt situate în această vale (Fig. 19). Tradiția locală spune că această vale va fi valea ultimei judecați. Această tradiție a dus la formarea, în zonă, de cimitire creștine, musulmane și evreiești.

Fig. 18. Casa lui Lazăr

Fig. 19. Mormânt din Valea Kidron

Porți și ziduri în orașul vechi. Magnificele ziduri ale Ierusalimului (Fig. 20), constituie un exemplu viu al arhitecturii islamice arabe. Zidurile care înconjoară orașul vechi au fost construite de Otomani, sub directa supervizare a sultanului Suleiman al Kanuni, în 1542. Zidurile învâluie pe o distanță de 12 mile o arie cu diametrul de 2 mile și se ridică la o înălțime de 15 m.

Unele pietre din zidul Templului din Ierusalim există și astăzi.

Acestea măsoară 10 m în lungime, 3 m lățime și între 1-4m înălțime, având o greutate de peste 80 de tone. Josephus scrie despre pietre lungi de 20 m, în Templul lui Solomon. Acestea conțin 43 de turnuri de supraveghere și 11 porți, dintre care doar 7 sunt deschise în prezent.

Fig. 20. Porți și ziduri din orașul vechi

Poarta Damascului (Bab al Amud), este cea mai mare, cea mai elaborată și cea mai bine apărată dintre cele șapte porți ale orașului vechi (Fig. 21). Este și singura care a fost dezgropată.

Poarta Iaffa (Bab al Khalil), este intrarea vestică principală în orașul vechi. Este mai ales o poartă turistică, datorită multitudinii de magazine aflate în jurul ei. În

dreapta, chiar în interiorul porții, este unul dintre cele mai bine cunoscute locuri, citadela turnului lui David (Fig. 22).

Cunoscută și sub numele de „Gaura acului” (Fig. 23), poarta are o deschizătură mică, folosită ca intrare de securitate în timpul nopții, când poarta cea mare era blocată. Oamenii puteau trece ușor prin ea, dar animalele mari trebuiau să fie descărcate

și să îngenuncheze ca să intre pe poartă

Poarta de Aur este poarta de est a Templului (Fig. 24), care este permanent închisă, până vine Mesia. Când Ierusalimul a fost reconstruit de Suleiman Magnificul, în perioada 1538-1541, el a ținut poarta închisă,

în speranța de a amâna venirea zilei de judecată și a sfârșitului lumii.

Poarta lui Ștefan se află în partea de est a Ierusalimului, numită și “*Poarta Leilor*” datorită sculpturii de piatră în formă de lei (Fig. 25).

Fig. 21. Poarta Damascului

Fig. 22. Citadela turnului lui David

Fig. 23. Gaura acului (stampă de epocă și vedere actuală)

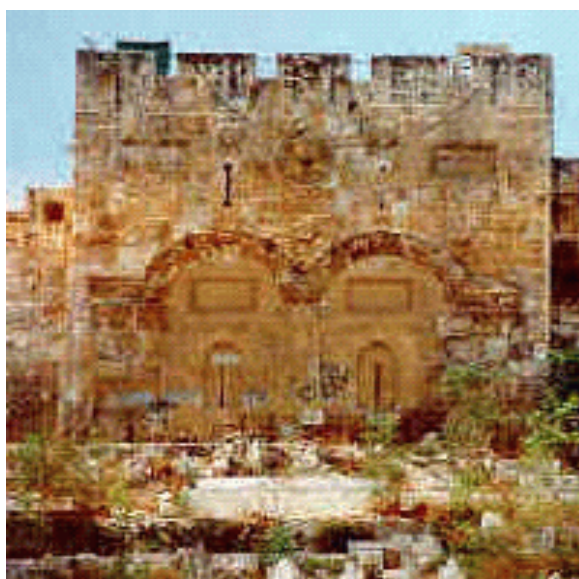

Fig. 24. Poarta de Aur

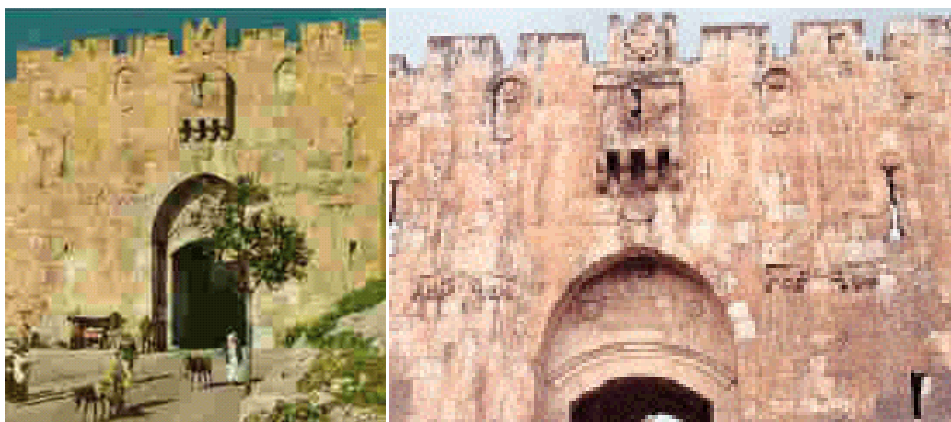

Fig. 25. Poarta lui Ștefan (vedere generală și detaliu)

Bethlehem - urmărind steaua

Orașul Bethlehem este situat la o altitudine medie de 850 m deasupra nivelului mării, pe drumul vechilor caravane la 10 km sud de Ierusalim. Înconjurat de dealurile rotunde care delimitează desertul evreu, Bethlehemul da o remarcabilă vedere a vechilor culturi de viță-de-vie, măslini și mici sate istorice.

Ca și loc de naștere a lui Isus, numele Bethlehemului evoca copilul Isus și magii de la Shepherd care vin să-l omăgieze. Este faimos pentru industria de artizanat din lemn de măslin, vederi decorate cu frunze colorate uscate, bijuterii din sidef și broderie specifică. Operele din sidef fabricate aici, au fost prima dată expuse în 1852 în New York. După acest an, proprietarii și-au dezvoltat propriile fabrici și s-au dotat cu aparatură modernă.

Magazinele de suveniruri din Bethlehem oferă turiștilor un sortiment de istorie și bijuterie.

Ca și loc de naștere a lui Isus, încântătorul turn din Bethlehem are o mai mare semnificație pentru creștini decât orice alt loc de pe Pământ.

Originile lui se pierd în istorie. Faptul că este locul de naștere a lui Isus a transformat acest mic și pestriț oraș, într-o scenă mondială.

Bethlehemul modern este o atracție turistică majoră, cu toată implicația comerțului modern. Șarmul real al orașului este dat de străzile mărginașe, ca niște ulițe, și de piețele lui. Piața și orașul sunt o mixtură de modern și vechi, de creștinism și islam.

Vom prezenta, în continuare, cele mai atractive obiective turistice ale orașului.

Biserica și Grota Nașterii. Când Iosif și Maria au venit la Bethlehem, ei n-au găsit nici o cameră la han și astfel Isus s-a născut într-o grotă (Fig. 26), ce era folosită drept grajd. Deasupra acestei grote s-a construit o magnifică biserică - Bazilica Nașterii (Fig. 27). Prima biserică a fost construită în prima jumătate a secolului al IV-lea după David, de către Imperiul Bizantin. Actuala biserică a fost construită în anul 530. Arată ca o fortăreață din exterior. Intrarea este joasă și îngustă, pentru a o proteja de invadatori și pentru a preveni intrarea acestora călare. Este deschisă de luni până sâmbata între orele 6-18.

Fig. 26. Grota Nașterii

Fig. 27. Biserica Nașterii

Moscheea lui Bilal și mormântul lui Rașela Această mică construcție marchează mormântul lui Rașela, soția lui Iacob. Este considerată sfântă pentru musulmani, creștini și evrei. A fost construită în timpul imperiului otoman și este situată pe drumul Hebron-Ierusalim lângă intrarea modernă în Bethlehem (Fig. 28).

Câmpiile Shepherd. Sunt situate în orașul BeitSahour, la 2 km est de Bethlehem (Fig. 29). Aici este locul unde îngerii Domnului au apărut înaintea păstorilor, aducându-le vestea nașterii lui Isus, alături de o mulțime de sfinți care cântau: *”Glorie lui Dumnezeu pe Pământ și în ceruri, pacea să fie cu oamenii”*.

Fig. 28. Moscheea lui Bilal

Fig. 29. Câmpiile Shepherd

Herodium. Rămășițele palatului fortăreața a lui Irod cel Mare sunt construite în vârful unui deal la 6 km sud-est de Bethlehem și domină peisajul, oferind vedere și asupra Mării Moarte (Fig. 30). Un loc luxos în zilele lui bune, un oraș cu ziduri rotunde și cu apartamente ascunse, băi și grădini. Ruinele unei mari piscine, cunoscute sub numele de Piscinile lui Solomon și partea administrativă a clădirii sunt la poalele dealului.

Mănăstirea Sfântului Teodor. Construită în piatra ce străjuiește valea Kidron, la 15 km est de Bethlehem, această mănăstire oferă o vedere spectaculară (Fig. 31).

Prezervă un fel de viață neschimbată încă din timpul lui Constantin, și menține tradiția de a nu lăsa femeile să intre.

Mănăstirea a fost fondată de Sf. Saba (439-532), marele lider monastic al perioadei bizantine.

Fig. 30. Fortăreața lui Irod cel Mare

Fig. 31. Mănăstirea Sfântului Teodor

Ierichon - orașul palmierilor

Ierichonul este cel mai vechi oraș din lume, datând de mai mult de 10000 de ani. Se întinde la 260 de metri sub nivelul mării, devenind astfel orașul cu cea mai joasă așezare de pe pământ.

Cunoscut și ca orașul palmierilor, Ierichon conține câteva dintre cele mai importante locuri istorice menționate în Biblie. Contribuția lui la civilizație este unică. Creșterea animalelor domestice și a plantelor, precum și descoperirea olăritului în vechiul Ierichon, s-a făcut înainte de Mesopotamia și

Egipt, pe când zidurile și turnurile de aici au precedat piramidele egiptene, cu 4000 de ani.

Climatul moderat îl face o resursă favorită iarna. Este o importantă zonă agricolă, producând fructe proaspete și legume pe tot parcursul anului. Curmalele de aici, bananele și citricele sunt în special vestite. Situat la 36 km est de Ierusalim, pe drumul către Aman, el se află și la joncțiunea drumului spre Galileea.

Vom prezenta, în continuare, cele mai importante obiective turistice ale Ierichonului

Fig. 32. Emblema orașului Ierichon

Marea Moartă. Situată la o altitudine de 400 de metri sub nivelul mării, Marea Moartă este cel mai jos punct de pe suprafața pământului (Fig. 33).

Concentrația mare de sare, de 25%, o face imposibilă pentru orice formă de viață, dar face înotul o experiență plăcută, fiind exclus ca cineva să se înece.

Nămolul și mineralele de aici sunt substanțe naturale care vindecă bolile de piele și înviorează pielea sănătoasă.

Moscheea și minaretele Nabi Musa. Nabi Musa este termenul arab pentru profetul Moise, care este recunoscut ca unul dintre cei mai mari profeți din islam. Acest loc a fost unul dintre locurile pentru pelerinajele anuale încă din timpul lui Salah AdDin. Situat într-un peisaj care inspiră teama, la 20 de km est de Ierusalim, locul este un exemplu magnific de arhitectură islamică (Fig. 34). Această capelă, moscheea, minaretele și câteva camere au fost construite în 1296, după David.

Fig. 33. Marea Moartă

Fig. 34. Moscheea și minaretele Nabi Musa

Dealurile Qumran sunt situate la 20 de km est de Ierusalim, pe țărmul vestic al Mării Moarte (Fig. 35), aici este locul unde s-au descoperit faimoasele testamente de la Marea Moartă. Acestea au fost descoperite în 1947 de un pastor arab care căuta un loc pentru caprele lui.

În număr de șapte, acestea conțin și faimosul testament al lui Isaia, lat de 30 cm și lung de 8 m.

Săpăturile care s-au făcut au dus la descoperirea a încă 900 de testamente, în peste 30 de peșteri.

În afară de 2 testamente scrise cu cupru, toate erau scrise pe piele și pe papirus.

Acoperind o perioadă de 300 de ani, acestea oferă informații despre nașterea lui Isus și despre fundația creștinătății și a învățăturilor lui Isus.

Fig. 35. Grotele de la Marea Moartă

Ramallah: mândria Palestinei

Situat la 16 km nord de Ierusalim, la o altitudine de 900 de metri deasupra nivelului mării, pe creasta unui lanț muntos, orașul are o climă plăcută, răcoroasă, și a fost mult timp o reședință de vară (Fig. 36).

În timpul secolului al XII-lea, cruciații francezi au construit aici o puternică așezare, iar rămășițele orașului, denumit Tira, se mai pot și azi vedea în partea veche a orașului.

Orașul modern a fost construit în 1550. Cu viul său centru, cu muzeele și galeriile, teatrele, parcurile, cu fantasticele restaurante și viața de noapte mondenă, Ramallah se poate numi un oraș cosmopolitan în creștere rapidă.

Nablus: regina neîncoronată a Palestinei.

Situat la 63 de km nord de Ierusalim între munții Gerzim și Ebal, orașul a fost fondat, în anul 72 DC, de împăratul roman Titus, în onoarea tatălui său Flavius Vespian.

A fost numit Flavia Neapolis, orașul nou, până în 636, când arabii au cucerit orașul, schimbându-i numele în Nablus.

Astăzi este considerat un mare centru comercial, industrial și agricol în nordul West Bankului (Fig. 37).

De mai bine de 250 de ani este cunoscut ca specialist în producția de săpun din ulei de măsline și sodă caustică. Este renumit și pentru producția de aur și cea de Knafa, un delicios produs de patiserie arabă.

Fig. 36. Piață centrală în Ramallah

Fig. 37. Nablus - vedere generală

Hebron - Kkhalil al Rahman

Este unul din cele mai vechi orașe locuite continuu din lume. Numele său în arabă Khalil al Rahman, înseamnă *prietenul lui Alah*. Se identifică îndeaproape cu Abraham și este sfânt atât pentru creștini, musulmani, cât și pentru evrei.

Se spune ca Abraham și-ar fi așezat cortul în câmpia Mamre din Hebron. Când soția sa Sara a murit, Abraham a dus-o în peștera Machpela din Efron și a îngropat-o acolo.

Situat în centrul Hebronului, mormântul patriarhilor și al soțiilor lor adăpostește rămășițele lui Sarah, Abraham, Isac, Rebeca, Leah și Iacob.

Este situat într-o regiune muntoasă în sudul Ierusalimului (Fig. 38), la altitudinea de 1000 de metri peste nivelul mării. Faimoase aici sunt străzile înguste, vechiul bazar, casele cu acoperiș plat. Are o mini-industrie de haine, piele, încălțăminte, ceramică și sticlă.

Fig. 38. Hebron - vedere generală

Gaza

Situat pe malul vestic al Mării Mediterane, la 32 de km nord de granița egipteană, Gaza este considerat unul din cele mai vechi și istorice orașe din lume (Fig.39).

Situată strategic pe coasta Mediteranei, vechea Gaza a fost un prosper centru comercial și un loc de popas pe ruta caravanelor între Siria și Egipt.

Orașul a fost mai întâi locuit de Canaiți și ocupat de egipteni în secolul 15 înainte de Christos. Este menționat de mai multe ori în Biblie, în special în partea unde se vorbește de Samson, care a dărâmat templul filistinilor.

Capturat de musulmani, în jurul anului 600 după David, Gaza este locul unde a fost îngropat bunicul profetului Mohamed.

Astăzi este un important centru economic pentru regiune mai ales prin cultivarea citricelor. Orașul este faimos pentru covoarele făcute de mână, pentru mobila împletită din răchită și pentru olărit. Renumit și pentru producția de pește proaspăt de mare, are numeroase restaurante de-a lungul mării, precum și parcuri publice unde vizitatorii se pot bucura de briza proaspătă a Mării Mediterane.

Are și o viață de noapte bogată și

majoritatea hotelurilor de pe plajă oferă vizitatorilor seri de muzică și dans.

Deși această zonă are deosebită încărcătură istorică și religioasă, în urma situației politice din regiune turismul a suferit dramatic, puținele grupuri de călători care se încumetau în regiune fiind în ultimii ani rar de întâlnit.

Concluzii

Israelul este o destinație turistică de peste 2000 de ani.

În întreaga țară vom descoperi muzee, parcuri naționale și rezervații naturale, locuri sfinte, orașe vechi și ruine ce ne vorbesc despre istoria acestor locuri.

Oamenii vin în Israel pentru a atinge o parte a trecutului.

Vârsta turiștilor din Palestina este în medie de peste 50 de ani, pentru că turismul religios este, de fapt, de la această vârstă de luat în seamă.

Deși această zonă are o deosebită încărcătură istorică și religioasă, în urma situației politice din regiune turismul a suferit dramatic, puținele grupuri de călători care se încumetă în regiune fiind în ultimii ani rar de întâlnit.

Fig. 39. Gaza city

Încasările din turism în regiune au fost înainte de 2000 la nivelul cel mai ridicat. Totuși comparativ, de exemplu, cu încasările dintr-o stațiune de pe malul mării nu se ridică la jumătate.

Creștinii din regiune proprietarii de hoteluri turistice și de magazine de suveniruri și artizanat din zonă au investit în orașul Bethlelem imense sume în anul 1999 în speranța că la cumpăna dintre anii 1999-2000 la schimbarea de mileniu turismul în oraș ar avea o amploare deosebită. În ciuda așteptărilor turiștii însă nu s-au arătat în zonă, ceea ce a dus la pierderi financiare însemnate. De aceea speranțele de a reconstrui și promova turismul în regiune sunt strâns legate de situația politică din regiune. Rezolvarea acesteia va duce implicit la o îmbunătățire a turismului în regiune.

Cel ce vizitează odată această țară rămâne profund impresionat de locurile mirifice sau chiar terifiante pe care le străbate. Evenimentele, poveștile și legendele despre aceste locuri au rămas întipărite în mintea oamenilor de pretutindeni.

Faptul că în zona palestiniană problemele politice rămân nerezolvate, trăim cu dorința ca rațiunea să învingă ca și aceste locuri să devină locuri pașnice unde turiștii să poată să calce liniștiți pe locurile sfinte.

Palestina este locul pe care merită să-l vezi măcar o dată în viață. Sunt locuri cu rezonanțe biblice.

Să mergi prin locurile pe unde a mers Iisus, să te reculegi la Mormântul Sfânt, să-ți înmoi mâinile în apa Iordanului, sunt amintiri de neuitat!

BIBLIOGRAFIE

1. Bele, Ion, *Servicii internaționale*, Univ. "1 Decembrie 1918", Alba-Iulia, 2007.
2. Kotler, Ph., *Managementul marketingului*, Editura Teora, București, 2005.
3. Minciu, Rodica, *Economia turismului*, Editura Uranus, 2000.
4. Patriche D., Stremțan F., Ispas A., Patriche, I., *Elemente de marketing turistic*, Editura Global Media Image, Deva, 2000.
5. <http://geotourweb.com>; www.france-palestine.org; www.visit-palestine.com.